

**UCHWAŁA NR LXIX/372/23
RADY GMINY PĄTNÓW**

z dnia 14 listopada 2023 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pątnów na lata 2024-2026

Na podstawie art.7 ust.1 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r poz. 40 z późn. zm), i art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r poz. 1426, 1426) Rada Gminy Pątnów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny w Gminie Pątnów na lata 2024-2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pątnów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Pątnów

Grzegorz Pietrzyński

Załącznik do uchwały Nr LXIX/372/23

Rady Gminy Pątnów

z dnia 14 listopada 2023 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE PĄTNÓW NA LATA 2024 - 2026

Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem, scalającym działania na rzecz rodziny. Stanowi koncepcji zintegrowanych i zaplanowanych wytycznych w podejmowanych działaniach w odniesieniu do mieszkańców gminy potrzebujących wsparcia w sytuacji kryzysu w rodzinie. Na podstawie art. 176 pkt 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Rodzina to podstawowa grupa społeczna, która początkuje wszelkie działania prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa. To właśnie w niej rodzi się hierarchia wartości, kodeks postępowania, kształtuje się kręgosłup moralny dzieci i młodzieży. Dlatego nawet niewielkie zaburzenie może spowodować destabilizację w rodzinie. Osłabienie rodziny zarówno w sferze materialno - bytowej, jak i w sferze więzi rodzinnych wymaga podjęcia stosownych kroków ze strony państwa. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska takie jak: alkoholizm, narkomania, przestępczość, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, przemoc w rodzinie, itp. Występujące w rodzinie problemy są często złożone i do rozwiązania wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodzin. Rodziny takie wymagają stałego monitorowania i wsparcia w szczególności przez asystenta rodziny, pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policję, kuratorów sądowych. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być spójne i zgodne z potrzebami osób, będą skuteczne jedynie przy skoordynowanej współpracy wszystkich instytucji działających dla dobra rodziny. Rosnące zagrożenia stanowią potrzebę tworzenia programu wspierania rodziny, która to stanowi podstawowe środowisko życia i wychowania młodego pokolenia.

Obecny Program zakłada kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną w zależności od potrzeb. Program został opracowany na podstawie sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pątnowie oraz dotychczasowych doświadczeń wynikających z pełnienia obowiązków zawodowych pracowników socjalnych i asystenta rodziny.

W celu realizacji wspólnych działań, wspierających rodziny został opracowany niniejszy Program Wspierania Rodziny dla Gminy Pątnów na lata 2024-2026.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78, poz.483 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. Z 2023. poz.146,1429)

Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz.)

Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876),

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023r. poz. 289, 535, 1606.),

1. Wspieranie rodziny jako główne zadanie gminy.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;

2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

- a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

4. Finansowanie:

- a) uchylony,
- b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa

w art.29 ust.2, ponoszonych przez rodziny wspierające w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego;

5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;

7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

8. Uchylony.

2. Adresaci

- Rodzin, zagrożonych umieszczeniem dzieci w rodzinie zastępczej;
- Rodzin, którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie;
- Rodzin dysfunkcyjnych;
- Rodzin, przeżywających chwilowe trudności opiekuńczo – wychowawcze;
- Rodzin, żyjących w ubóstwie, w tym dotknięte bezrobociem;
- Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym;
- Rodziny z problemami długotrwałej choroby i niepełnosprawności;
- Rodziny dotknięte przemocą.

3. Diagnoza

Gminę Pątnów zamieszkuje 6427 osób (stan na dzień 31.10.2023r.)

Na terenie gminy Pątnów funkcjonuje wiele instytucji, które bezpośrednio oraz pośrednio wpływają na jakość i standard życia rodziny.

Działania podejmowane w oparciu o program, skierowane są do wszystkich rodzin zamieszkujących na terenie Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin, przeżywających trudności, w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Program adresowany jest również do rodzin, którym sąd ograniczył władzę rodzicielską lub tych, które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej, a także tych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej.

Jedną z tych instytucji jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który wykonuje zadania własne Gminy oraz zadania zlecone Gminie do wykonywania przez administrację rządową. Pomoc społeczna wspiera rodziny w sytuacjach,

w których zostały zagrożone podstawowe warunki ich egzystencji bądź też jakość ich życia obniżyła się poniżej społecznie akceptowanego minimum.

Głównym celem pomocy społecznej jest umożliwienie rodzinom bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomocy społecznej udziela się rodzinie w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności
- potrzeby ochrony macierzyństwa,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej choroby,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń finansowych z pomocy społecznej wynosi dla osoby samotnej 776 zł oraz 600 zł na osobę w rodzinie, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych powyżej lub w innych okolicznościach uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pątnowie znajduje się:

Tabela Nr 1 Rodziny objęte pomocą społeczną na dzień 31.10.2023 r.

Liczba rodzin	2021	2022	2023
	124	109	97
Liczba osób w rodzinie	293	255	213

Rodziny korzystające z pomocy ośrodka w Pątnowie borykają się z różnymi trudnościami. Jednym z powodów korzystania z pomocy jest bezrobocie często spowodowane niskimi kwalifikacjami, bezradność w sprawach opiekuńczo –wychowawczych, niedostateczne umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Klientami ośrodka pomocy często są rodziny wielodzietne oraz osoby z niepełnosprawnością, jak również z długotrwałą, ciężką chorobą.

Rodzinami które równie często korzystają z pomocy ośrodka są rodziny w których występuje problem uzależnienia członka rodziny, na terenie gminy Pątnów głównie od alkoholu.

Tabela nr 2: Główne powody przyznania pomocy w latach 2021 - 2023

Powody przyznania pomocy	2021 r.		2022 r.		2023r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	54	145	45	110	40	88
Bezdomność	2	2	1	3	6	8
Potrzeba ochrony	23	123	29	131	26	103

macierzyństwa w tym:						
Wielodzietność	21	118	17	92	16	83
Bezrobocie	31	79	21	42	22	47
Niepełnosprawność	46	90	37	74	39	79
Długotrwała lub ciężka choroba	66	127	53	102	57	99
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem w tym:	62	193	40	116	22	53
Rodziny Niepełne	17	52	12	37	14	43
Rodziny Wielodzietne	13	74	7	36	2	8
Alkoholizm	2	3	2	4	2	11
Narkomanii	0	0	0	0	0	0
Przemoc w rodzinie	0	0	1	4	0	0
Zdarzenia losowe	0	0	3	12	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	2	2	2	1	1
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	1	2	0	0

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Pątnowie

Często pod wpływem alkoholu dochodzi do przekraczania granic. Podejmowania zachowań zagrażających poczuciu bezpieczeństwa pozostałym członkom rodziny, naruszających ich nietykalność cielesną i poczucie godności, pojawiają się różne formy przemocy jak fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna czy zaniedbanie. W rodzinach zarówno korzystających z pomocy społecznej, jak i tych, które nie są beneficjentami tutejszego ośrodka w których dochodzi do stosowania jakichkolwiek form przemocy wszczynana jest procedura Niebieskiej Karty. Natomiast osoby nadużywające alkoholu, zgłaszane są do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pątnowie

Tabela Nr 3: Liczba Niebieskich Kart

2021 r.	2022 r.	2023 r. (na dzień 31.10.2023 r.)
18	15	8

Źródło : Sprawozdanie GOPS w Pątnowie 2021r.,2022 r, .2023r.

Dla skutecznego pomagania podopiecznym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pątnowie zatrudnia;

- Kierownika w/w ośrodka

- 1 Starszego specjalistę pracy socjalnej,
- 1 Specjalistę pracy socjalnej,
- 1 Starszego pracownika socjalnego,
- 1 Asystenta Rodziny,
- 4 opiekunki na umowę o pracę oraz 1 opiekunkę na umowę zlecenie
- Księgową,
- Starszego inspektora ds. świadczeń rodzinnych,
- Starszego inspektora ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego

Ponadto w ramach Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” GOPS w Pątnowie zatrudnia 5 Asystentów Osobistych Osoby Niepełnosprawnej na umowę – zlecenie.

Świadczenia rodzinne, świadczenie wychowawcze i świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego

Ośrodek Pomocy Społecznej wspiera rodziny również przez system świadczeń rodzinnych, wychowawczych i świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego.

System świadczeń rodzinnych oparty jest o zasadę pomocniczości, uwzględniającą regułę, że osobami w pierwszej kolejności zobowiązanymi dołożenia na utrzymanie dzieci są ich rodzice. W przypadku, gdy ich środki i uprawnienia są niewystarczające do wychowania i utrzymania dzieci, przysługuje pomoc państwa w postaci świadczeń rodzinnych. Katalog świadczeń rodzinnych jest niezwykle szeroki i obejmuje : zasiłki rodzinne oraz dodatki do nich takie jak z tytułu urodzenia dziecka, z tytułu wielodzietności, z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, z tytułu dojazdów do szkół ponadpodstawowych, z tytułu niepełnosprawności dziecka itp. oraz świadczenia opiekuńcze do których należą: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekuna oraz specjalny zasiłek opiekuńczy. Od kwietnia 2016r także świadczenia wychowawcze tzw. 500 plus do 31.12.2021 r. realizowane było przez ośrodek pomocy społecznej. Od stycznia 2022 r. przyjmowaniem wniosków i wypłatą świadczenia wychowawczego zajmuje się ZUS. W sytuacji osób samotnie wychowujących dzieci udzielana jest pomoc z funduszu alimentacyjnego. Oznacza to konieczność zasądzenia alimentów na rzecz dziecka od drugiego z rodziców. Do 30.06.2021 r. ośrodek pomocy zajmował się również wypłatą świadczenia dobry start „300+”. Od 01 lipca 2021 r. przyjmowanie wniosków i wypłatę świadczeń przejął ZUS.

Tabela Nr 4:

LICZBA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE, ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ Z PROGRAMU „Dobry start” 300+

Wyszczególnienie	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	349	327	314
Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny	199	173	149
w tym na 1 dziecko	56	47	36
na 2 dzieci	90	80	73
na 3 dzieci	36	33	31
na 4 i więcej dzieci	17	13	11
Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze(tzw 500 plus) do 31.12.2021 r.	727	709	1
Liczba rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego	16	16	16
Świadczenie Dobry Start „300+” (do 30.06.2021 r.)	0	0	0

Asystent Rodziny

Zgodnie z art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań asystenta rodziny należy:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 04 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem”,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Praca asystenta rodziny obejmuje 4 obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację własnej pracy.

Tabela Nr 5: Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Rok	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	16	15	19
Liczba asystentów rodziny	1	1	1

Źródło: opracowanie własne GOPS w Pątnowie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy zarówno finansowej w postaci zasiłków i świadczeń, jak również prowadzi aktywną pracę socjalną.

Realizuje rządowy program „ Posilek w szkole i w domu „

Tabela nr 6

Rok	2021r.	2022r.	2023r.
Liczba osób korzystających z pomocy w ramach programu	140	157	137
Liczba dzieci korzystających z pomocy poprzez pokrycie kosztów obiadów w szkole	66	85	52

Rodziny objęte wsparciem ośrodka mogą korzystać z pomocy w postaci żywności, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym FEAD na lata 2014 – 2020 po spełnieniu określonego kryterium, na podstawie wystawianych przez ośrodek skierowań. Dystrybucją żywności zajmuje się Fundacja św. Józefa mieszcząca się w Wieluniu.

Instytucją, która zajmuje się rodzinami zastępczymi z terenu naszej gminy jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu.

Na terenie Gminy Pątnów występują rodziny w których jedno a nawet oboje rodziców mają ograniczoną władzę rodzicielską. Wsparciem dla tych rodzin jest współpraca z asystentem rodziny a także stosowanie wzmożonego monitoringu poprzez pracownika socjalnego, policje (dzielnicowego) a także kuratora.

Ponadto potrzebujący mają możliwość korzystania z działającego na terenie Gminy Pątnów **Punktu bezpłatnych porad prawnych**. Porad tych udzielają adwokaci oraz radcy prawni.

Rodzinom borykającym się z problemem alkoholowym jednego z jej członków pomocy udziela **Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**.

Do zadań Komisji należy:

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,
- dofinansowanie działalności na rzecz dzieci i młodzieży w postaci kolonii profilaktycznych i wycieczek.
- udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej.
- kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na leczenie.

Na terenie gminy działa także **Punkt Konsultacyjno - Informacyjny** dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, gdzie pomocy udziela psycholog oraz konsultant ds. uzależnień.

Do zadań Punktu należy:

- rozpoznawanie problemów zgłaszanych przez klienta
- prowadzenie interwencji kryzysowej
- motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie na specjalistyczne leczenie
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia

- udzielania wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym
- udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzinom
- rozpoznawanie zjawiska przemocy, udzielanie konsultacji dla ofiar przemocy, motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjnym/terapii
- przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy.

Ponadto w ramach punktu konsultacyjnego mieszkańcy gminy Pątnów mogą skorzystać z bezpłatnego poradnictwa psychologicznego. Raz w tygodniu kilkugodzinny dyżur pełni psycholog.

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, której przepisy weszły w życie 22.06.2023 r. dnia 20.09.2023 r. Zarządzeniem Nr 115/2023 Wójta Gminy Pątnów został powołany Zespół interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Oświata na terenie Gminy Pątnów.

Następnymi instytucjami wspomagającymi rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczej są placówki oświatowo-wychowawcze. Na terenie Gminy funkcjonują 3 Zespoły Szkół Samorządowych w miejscowościach: Pątnów, Załęczce Małe oraz Dietrzniki oraz 7 przedszkoli. W każdej z placówek dzieciom i młodzieży, która ma problemy w nauce bądź problemy wychowawcze pomocy udzielają pedagodzy szkolni. Od niedawna dyżury w szkole pełni także psycholog. Ich głównym zadaniem jest pomoc dziecku w rozwiązaniu jego problemów. W minionych latach Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zajmował się udzielaniem pomocy finansowej rodzinom w trudnej sytuacji poprzez stypendia socjalne.

III. Zasoby

Instytucje i organizacje, realizujące zadania, które obejmują cały zakres wspierania rodziny:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pątnowie,
2. Urząd Gminy Pątnów,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pątnowie,
4. Zespół Interdyscyplinarny,
5. Placówki Oświatowo – Wychowawcze z terenu Gminy Pątnów,
6. Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin,
7. Punkt Bezpłatnych Porad Prawnych,
8. Psycholog
9. Organizacje pozarządowe

Instytucje i organizacje z poza terenu gminy Pątnów:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu,

1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wieluniu,
2. Powiatowy Urząd Pracy w Wieluniu,
3. Policja,
4. Poradnia Leczenia Uzależnień Provitamed w Wieluniu,
5. Organizacje pozarządowe,

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny

Wspieranie rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zagrożonych kryzysem.

Cele szczegółowe

1) Podejmowanie działań edukacyjnych i profilaktycznych na rzecz rodziny.

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Organizacja kampanii, konferencji promujących wartość rodziny jako podstawowej komórki życia społecznego –raz w roku	-liczba zorganizowanych konferencji, kampanii -ilość uczestników- w porównaniu do roku poprzedniego	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów, Placówki oświatowe na terenie gminy,
2.	Praca środowiskowa mająca na celu promowanie właściwych wzorców rodziny	- Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w stosunku do roku ubiegłego Liczba rodzin objętych pracą socjalną w stosunku do roku ubiegłego	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów (pracownik socjalny, asystent rodziny)
3.	Prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i innym substancjom uzależniającym	-liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych- w stosunku do roku ubiegłego. - ilość uczestników- w stosunku do roku poprzedniego	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów, Placówki oświatowe na terenie gminy Pątnów, GKRPA,
4.	Realizacja programów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (raz w roku)	-liczba przeprowadzonych programów -ilość uczestników- w porównaniu do roku ubiegłego	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów, Zespół Interdyscyplinarny,
5.	Zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, w tym bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy, pomocy psychologicznej, pomocy prawnej.	- liczba prowadzonych Niebieskich Kart, - liczba osób którym udzielono schronienia w specjalistycznym ośrodku, - liczba osób którym udzielono pomocy psychologicznej, - liczba osób którym udzielono pomocy prawnej	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów, Zespół Interdyscyplinarny,

6.	Współpraca z sądami, kuratorami, policją, szkołami celem wypracowania wspólnych działań na rzecz pomocy rodzinom przeżywającym kryzys, poprzez wspólne spotkania a także pisemna i telefoniczna wymianę informacji.	- liczba rodzin, które korzystają z pomocy wymienionych instytucji w porównaniu do roku ubiegłego, - liczba zrealizowanych spotkań	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów, Zespół Interdyscyplinarny, Placówki oświatowo – wychowawcze na terenie gminy
7.	Podejmowanie działań zaradczych i interwencyjnych w rodzinach, zagrożone jest bezpieczeństwo dzieci i ich rodzin poprzez wsparcie asystenta rodziny, kontrole pracownika socjalnego, policji, kuratorów	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta w stosunku do liczby rodzin która tej pomocy oczekuje, - liczba rodzin objętych pomocą w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa w stosunku do liczby rodzin którym udzielono pomocy w roku ubiegłym	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów, Zespół Interdyscyplinarny, Placówki oświatowo-wychowawcze na terenie gminy

2) *Wspieranie rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.*

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego. – na bieżąco	- liczba rodzin skierowanych do poradni psychologiczno-pedagogicznej – w stosunku do roku ubiegłego	Lata 2024-2026	GOPS,
2.	Prowadzenie konsultacji wychowawczych, udzielanie praktycznych porad z zakresu prowadzenia gospodarstwa domowego, przeprowadzanie treningów budżetowych mających na celu nabycie umiejętności prawidłowego gospodarowania budżetem domowym	- liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny w porównaniu do roku ubiegłego	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów,, Placówki oświatowo – wychowawcze na terenie Gminy Pątnów
3.	Udzielanie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych – na bieżąco	- liczba rodzin objętych pracą socjalną- w stosunku do liczby osób korzystających z pomocy	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów

4.	Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w formie kolonii, wycieczek, wyjazdów integracyjnych itp. – w czasie wakacji	-liczba dzieci korzystających z kolonii, wycieczek itp. - w stosunku do roku ubiegłego	Lata 2024-2026	Urząd Gminy Pątnów GKRPA, GOPS Pątnów, Placówki oświatowe na terenie Gminy Pątnów
6.	Podejmowanie działań na rzecz powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny naturalnej- na bieżąco	-liczba dzieci powracających do rodzin naturalnych – w stosunku do roku ubiegłego	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów

3) *Wsparcie materialne Rodziny*

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w ubóstwie i bezradnym w prowadzeniu gospodarstwa domowego i sprawach opiekuńczo-wychowawczych –wg potrzeb	-liczba rodzin objętych pomocą – w stosunku do liczby rodzin korzystających z pomocy społ.-ogółem	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów,
2.	Udzielanie pomocy w postaci dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach. - wg potrzeb	-liczba dzieci objętych dożywianiem.- w stosunku do roku ubiegłego	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów, Placówki oświatowo-wychowawcze na terenie gminy
3.	Udzielanie pomocy w postaci kwalifikowania do pomocy żywnościowej w Ramach Programu FEAD na lata 2014 – 2020 (wydawanie skierowań)	Liczba wydanych skierowań w stosunku do liczby skierowań w roku ubiegłym	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów,
4.	Objęcie dzieci i młodzieży z rodzin najuboższych pomocą w formie stypendium socjalnego	-liczba osób korzystających ze stypendium i wyprawek szkolnych.- w porównaniu do liczby dzieci objętych obowiązkiem szkolnym	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów,, Placówki oświatowo-wychowawcze na terenie gminy Pątnów

4) *Podnoszenie kompetencji i koordynacja działań podmiotów zajmujących się pomocą rodzinie dysfunkcyjnej.*

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Doskonalenie kwalifikacji kadry zajmującej się rodziną: asystenta rodzinnego,	-liczba osób przescholonych - w porównaniu do	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów

	pracowników socjalnych, terapeutów, pedagogów, rodzin wspierających, członków Zespołu Interdyscyplinarnego.	liczby pracowników ops.		
2.	Współpraca i wymiana informacji o rodzinach dysfunkcyjnych pomiędzy szkołą, policją, służbą zdrowia, ośrodkiem pomocy społecznej, sądem rodzinnym, kuratorami, Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym.- co najmniej raz na pół roku	-liczba spotkań, przekazanych informacji - w porównaniu do roku ubiegłego	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów, Placówki oświatow-wychowawcze, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny,
3.	Stała współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, jako jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej.	-liczba spotkań, ilość wymienionych informacji – w porównaniu do roku ubiegłego	Lata 2024-2026	GOPS Pątnów,

Partnerami w realizacji celów programu są:

- Psycholog urzędujący na terenie Gminy Pątnów
- Punkt Bezpłatnych Porad Prawnych na terenie Gminy Pątnów
- Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wieluniu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu
- Policja
- Dzielnicowy
- Kuratorzy
- Sąd w Wieluniu
- Organizacje pozarządowe.

V. REALIZATORZY PROGRAMU, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA, MONITORING ORAZ PROCES EWALUACJI

Realizatorami niniejszego programu są:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pątnowie
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pątnowie
3. Placówki Oświatowo-Wychowawcze z terenu Gminy Pątnów
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
5. Komenda Powiatowa Policji w Wieluniu

Koordinatorem działań wymienionych placówek w ramach niniejszego programu będzie kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pątnowie. Jednostki realizujące zadania pomocowe na rzecz rodziny

uwzględniają środki finansowe na ich realizację w rocznych planach finansowych, a także pozyskują środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych krajowych i zagranicznych.

Monitoring programu jest procesem ciągłym. Analizowany będzie faktyczny rozwój działań. Ocenie będzie podlegać zgodność działań z założonymi celami programu i osiągniętymi wskaźnikami. Ustalone efekty ujęte zostaną

w rocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu Programu jest jego monitorowanie i ocena jego realizacji. Wskazane działania będą miały za zadanie ocenę skuteczności Programu, co pozwoli na bieżące podejmowanie ewentualnych działań korygujących. Ocena poszczególnych działań odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy realizacji założeń Programu. Ocena ta, w postaci sprawozdania z przebiegu realizacji Programu zostanie przedłożona Wójtowi Gminy Pątnów oraz Radzie Gminy do końca marca każdego roku, po upływie pełnego roku realizacji Programu. Sprawozdanie będzie obejmowało między innymi dane z zakresu celów szczegółowych niniejszego Programu. Program będzie miał charakter otwarty, a jego ewaluacja będzie prowadzona zależnie od aktualnie występujących potrzeb.

VI. SPRAWOZDAWCZOŚĆ PROGRAMU

Na podstawie art. 176 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przyjęty został Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2023, zwany w dalszej części Programem. Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Pątnowie, zgodnie z art. 179 ust. 1. Wójt Gminy zobligowany jest również przedstawiać roczne sprawozdanie Radzie Gminy z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Sprawozdania z Programu pozwolą na uzyskanie informacji o stanie realizacji celu głównego i celów szczegółowych. Cele wyznaczone w programie, służą realizacji przez Gminę ustawowego obowiązku wspierania rodziny oraz podejmowaniu różnorodnych inicjatyw promujących i wzmacniających przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, szczególnie w obliczu wyzwań współczesnego świata.

Sprawozdania z Programu sporządza asystent rodziny- kwartalne do Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pątnowie oraz półroczne do Wójta Gminy Pątnów.

Kontrole półroczne z realizacji zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pątnowie, wynikających z ustawy z dnia 09.06.2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wykonuje Wójt Gminy Pątnów.

Realizowane są również półroczne sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonania przez Gminę zadań z zakresu Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej.